

Secundus de Anima

citur ad actum per diuisionem. Contra diuissio non est generatio ergo p diuisionē non fit forā substantia lis in actu. Quā autē in qualibz pte sit sensus patet si iungatur. Item fāta sia est potētia organica ergo in parte decisa non est fāta sia. An̄s p̄ qz fāta sia hoīs est in determinata parte corporis.

Tertio. Non omne sensitium est motuum secū dum locum vt patet ex modis viuendi visus etiā et auditus non sunt in eodem loco ergo partes anime sunt separabiles loco et subiecto in ossibus etiā est vegetatiuū sine sensitio.

Quarto. Anima bti petri nō est nunc vegetatiua qz nō pōt habere operationes aīe vegetatiue ergo in me nunc aīa intellectiua non ē aīa vegetatiua. Item tunc homo et asinus genere different quia forma vnus genere differt a forma alterius cum sit incorruptibilis.

Item tetragonus differt realiter a triāgulo ergo anima intellectiua non est anima sensitua in me ergo in me sūt plures aīe. Antecedens p̄ qz quia species diuidentes aliquod genus nō dicuntur de inuicem. Sic est autem de triangulo et quadrangulo vegetatiuo et intellectuuo que diuidunt figuram et animam.

Quinto si anima esset in corpore tanq̄ forma ergo phūs non debeat diffinire animam per actū sed per formam qz hoc fuisset magis notū. Item eius est potentia cuius est actus si ergo anima est in corpore vitā habente sequitur qd corpus potest habē actum vite loquendo indifferenter de quolibet actu vite qz in diffinitione anime vita non ponitur pro determinata operatione et per p̄ns poterit habere in tellectionem.

Sexto vel anima ad predictas tres animas est gen⁹ vel non si primū. Cōtra substantia dicitur analogice de materia et forma ergo et anima si secundus sequitur qz anima non debuit prius diffiniri. Itē scdm phi. t. c. 9. si ponamus oculū p̄ i possibile esse separatum et esse animal tūc absqz dubio visus et potentia visua erit anima eius qz hec potentia agit in eo oēm vite actionē ergo tūc potētia anime eēt anima ergo aliqua anima est accidens.

Septimo animal diuiditur per rationale et irrationale ergo et anima. Forte concedis quia hec est diuissio iambic i cuiusdā platonici. Sed contra anima vegetatiua nec est rationalis nec irrationalis.

Octauo arguitur contra ordinem procedēdi ipi⁹ philosophi quia per accidentia cognoscimus substantiam sed potentie et actus anime sunt accidentia eius ergo per ista cognoscitur sed a notioribus est inchoandum ergo phūs prius debuit determinare de potentis anime q̄ de aīa. Forte dicis qz actus anime non est notior anima secundum naturam sed quo ad nos tantum quia non sunt eadem nobis nota et nature. Sed contra actus diffiniunt potentia et sunt causa finalis earū vnde natura plus intendit actum q̄ potentia quia finis est primum in intentione ergo secundum naturā actus p̄cedit potentiam.

Nono autē qd sūt plus q̄ quinque genera potentiarū qz appetit⁹ diuidit⁹ i appetitū sensualitatis et rationale. Appetitus autem sensualitatis ē quoddam genus. Forte dicis qz appetitus rationalis et appetitus sensualitatis sunt vnum genus potentie.

Contra Sensitium et intellectuum non sunt vnū genus potentie ergo similiter nec voluntas et sensu-

alitas. Item intellectuum non videtur genus sed species specialissima quia omne intellectuum vt hic loquimur est homo et econuerso.

Decimo ideo appetituum non est gradus vite distinctus quia omne sensitium est appetituum ergo per eandem rationem appetituum non erit potentia distincta a sensitio. Item quanto virtus est altior tanto est magis vnita sed anima rationalis est altior q̄ anima vegetatiua. Cum q̄ anima vegetatiua nō habeat quinque genera potentiarū non sūt 5. genera potentiarum ergo nec alia.

Undecimo S. T. Et multi alij ponunt potētias obedientiales que non potest impleri vt patet de ve. q. 29. ar. 3. ad 3. De hac autem nulla fit hic mentio. Item appetituum non distinguitur ab alijs quia visus appetit visibile sibi conueniēs igit.

Duodecimo autē qz appetituum constituit modum viuendi qz prius potest esse sine posteriori. Prop̄ hoc enim vegetatiuum potest esse sine sensitio sed sensitium est prius appetitio ergo sensitium pōt eē sine appetitio. Et per sequens p̄stitit gradū vite. Item appetituum specie distinguitur ab alijs ergo est perfectus vel imperfectus eis. Sed inter perfectum et imperfectum sunt gradus ergo appetituum facit gradum.

Tertiodecimo in quibuscunqz est sensitium in illis est motuum secundum locum ergo motuum secundum locum non facit gradum distinctum.

Antecedens patet qz ex 6. phi. Omne animatum mouet se. Item videmus qd pars animalis imperfecti si tāgatur saltat et retrahit se quia dolet et tristatur. Plante etiam mouentur localiter quādo auferuntur sursum et deorsum quia per hoc cognoscimus qz viuunt ergo in eis est motuum secundum locum.

Quartodecimo nulla potentia p̄stituit gradū vite ergo motuum secundum locum non constituit gradum vite an̄s patet quia potentia nō est vita nec habens vitam cum sit accidens s̄ nichil constituit aliud in esse vite nisi sit vita vel habens vitam igitur. Itē nullum appetituum p̄stituit gradū vite sc̄z oīm motuum secundum locum est appetituum secundū phi. hic ergo motuum scdm locum non constituit gradū vite. Itē phi. in fine. i. de anima ponit tñ. 4. genera potentiarū ergo hic male ponuntur. 5.

Ad. i. dicitur quod prius erāt plures anime i potentia et per diuisionem reducuntur ad actum et hoc etiam p̄tigit in diuisione aque. Nec inconuenit formam substantialem esse diuisibilem secundum extensionem. Si queratur an iste due anime que nunc sūt fuerint prius in anima numero vel non. videtur qd prius componebant vnā animā numero sicut pars in arboribus quaz partes sūt quasi homogenee sed queritur qm̄ ramus vnus speciei inseritur alteri arbori alterius speciei an ibi sit vna anima numero. videtur quod non sicut nō est eadem anima numero in matre et filio licet sibi cōiungatur p̄ vmbilicum quādo est in vtero. Si dicatur an anima rationalis possit manere post diuisionē sicut manet in anguilla videt⁹ qz sic qz homines decapitati aliqñ mouentur et albertus dicit libro suo de homine qz lingua pauli post abscissionem capitis nominauit christum et beatus dyonisius portauit caput suum. Dicendum qz anima rationalis p̄pter suā perfectionē requirit corp⁹ magis perfectum secus est de anulosis que habent calorem